

Mijn column nummer 317

Colakreek

Gisteren was Suriname veertig jaar een zelfstandige republiek. Ik heb een aantal jaren bij de Dienst Bodemkartering in Suriname gewerkt. Als ode aan het prachtige, warme land neem ik u in gedachten mee op een tweedaagse excursie.

Wij beginnen in het noorden, aan de Atlantische Oceaan. Misschien verwacht u prachtige zandstranden, maar die zijn uitzonderlijk. Het overgrote deel van de kustvlakte bestaat uit klei, aangevoerd door de Amazone. Een deel van de kleigronden wordt gebruikt voor de rijstteelt. De ingepolderde gronden zien er tamelijk Nederlands uit. De kleigronden worden afgewisseld met zogeheten ritsen. Dat zijn langwerpige, hoger gelegen landschapselementen die uit schelpen en zand bestaan. De ritsen worden benut voor bewoning, voor de tuinbouw en voor wegen. De Oost-West verbinding in het noorden van Suriname is voornamelijk op ritsen aangelegd.

Verder naar het zuiden treffen we een schollenlandschap. Hier bevond zich ooit eenzelfde aaneengesloten kustvlakte. De kleigronden zijn doorsneden door geulen die zijn opgevuld met veen. De geulen zijn ontstaan tijdens de ijstijden, toen het zeewater beduidend lager stond. Dat veroorzaakte erosie van de toenmalige kustvlakte.

Nog verder zuidwaarts komen we in het Zanderijlandschap. Dat is ontstaan door erosie van het oude achterland. Er komt voornamelijk zand voor. Dat is deels gebleekt en deels ongebleekt. De gebleekte zanden zijn metersdiepe uitspoelingshorizonten van podzolgronden. Het zijn favoriete plekjes om de zondagmiddag door te brengen. Ter verkoeling kun je een duik nemen in de Colakreek, die zijn kleur te danken heeft aan het uitspoelingsproces.

Het zuiden van Suriname bestaat uit stoude gronden. Voor de kenners: uit het Precambrium. Het is een wonder hoe het oerwoud hierop groeit. De mineralen bevinden zich voornamelijk in de vegetatie en in de bovenste decimeter van de grond. Bewoners van het oerwoud profiteren hiervan door kleine stukjes oerwoud plat te branden, om daarop vervolgens zonder verdere bemesting gewassen te verbouwen. Dat gaat een paar jaar goed en dan is er weer een ander stukje aan de beurt.

Mocht u in de gelegenheid zijn om het land te bezoeken, aarzel niet. Ik ken nog wel mensen die een bodemkundige excursie kunnen verzorgen.